

Avlsprogram for Dexter i Danmark

Formål

Formålet med avlsplanen er at skabe størst mulig avlsfremgang for Dansk Dexter. Det sker ved at udvælge de genetisk overlegne dyr til forældre til næste generation af avlsdyr.

Når de bedste individer bruges i avlen, kan man være sikker på, at enhver ny generation har bedre arveanlæg gennemsnitligt end forældregenerationen, hvilket er målet med alt avlsarbejde. Avlsmæssig fremgang opnås kun ved udvælgelse og anvendelse af de genetisk overlegne individer.

Målsætningen for avlsarbejdet, indenfor en race, kaldes racens avlsmål.

Racens fortrin

Ved fastlæggelse af racens avlsmål er det meget vigtigt, at man fastholder racens styrker og fortrin samtidig med, at man avler sig ud af eventuelle problemer. Men det er vigtigt, at man ikke forsøger at ændre racens særpræg. Det drejer sig om at prioritere positive og negative egenskaber i forhold til hinanden og dermed give egenskaberne den rette indbyrdes vægtning.

De forhold, der skal tages hensyn til, når racens avlsmål fastlægges, er:

- Racens særpræg
- Arvbarheder for egenskaber
- Avlsmæssige sammenhænge
- Produktionsforhold
- Afsætningsmuligheder
- Politiske og etiske forhold

For at nå målsætningen, er det nødvendigt at have:

- Et veldefineret avlsmål
- Sikre registreringer
- En systematisk avlsplan for racen

Egenskaber

Dexterracen skal være kendt for at være længelevende, hårdføre og nøjsomme dyr, som er tidligt kønsmodne.

Målet for en udvokset ko er at den vejer 300-375 kg. og er 105-108 cm i krydshøjde. For tyrene er målene 500-600 kg. og 115-117 cm. Der ønskes lidt fremgang for muskulatur, især i lårene.

Det er særdeles vigtigt, at de har gode lemmer med rette hase- og kodevinkler.

For at tilgodese det overordnede avlsmål bør der tages hensyn til egenskaber hos både hundyr og handyr, således at gode funktionsegenskaber kombineres med gode kødproduktionsegenskaber.

Kælvning og fødsel er egenskaber der har høj vægt i Dansk Dexters avlsmål. Det vil sige, hundyr der har let ved at kælte, og kalve der er let fødte og livskraftige.

Køerne skal have en god mælkeydelse, således kalvene kan få en god start på livet og fravænnens ved en forholdsvis høj vægt.

Efter fravænnning er det vigtigt, at kalvene fortsætter deres gode tilvækst.

For hundyr er gode frugtbarhedsegenskaber vigtigt. Kvierne skal kælte første gang ved en alder på 22 - 24 måneder. Efterfølgende er målet en kalv pr. ko pr. år.

Det er særdeles vigtigt, at alle kategorier af dyr har et roligt temperament. De skal være lette at omgås og arbejde med.

Individer, der er bærer af kortbensgenet ønskes ikke anvendt som avlsdyr.

Grundlag

Der er ca. 1500 renracede Dexterkøer i Danmark.

Behov for tyre

Der bruges ca. 80 sæddoser af racen årligt.

Der skal til stadighed være sæd af mindst to tyre til rådighed.

Målet er, at der godkendes nogle af de individ-prøvede tyre til sædaftapning, når der er mulighed for at se afkom efter disse.

Det er et krav at dyr der udvælges, overholder avlsprogrammet og avlsmålet.

Tyremødre

Racens bedste køer og kvier er potentielle tyremødre.

De udvælges på grundlag af afstamning og eksteriøregenskaber.

Tyrefædre

Der udpeges tyrefædre blandt toptyre fra hele verden. Allerede ved udvælgelsen af tyrefædre lægges vægt på kontinuerlig variation i blodlinier.

Opdateret 17.01.2019

Avlsudvalget

Dansk Dexter

Jens Nyboe, Jørn Damgaard, Svend Bak, Susanne Nielsen og Jens Holger Madsen